

DNEVNA PRIPREMA ZA VJERONAČNI SAT

I Opći podatci o vjeronaučnom susretu

Škola: Osnovna škola

Razred: 6.

Vjeroučitelj: Lovro Kladarić

Nastavna cjelina: 7. Crkveni jezici i kultura

Nastavna tema: Kršćanski simboli i kratice

Nastavna jedinica: Sveti znakovi

Ključni pojmovi: znak, sveti znakovi

CILJ: imenovati svete znakove i objasniti što se njima izražava

ISHODI: **Obrazovni / kognitivni:** prisjetiti se poznatih i naučiti nove znakove kršćanske liturgije

Odgojni / afektivni: vrednovati i poštivati osnovne znakove kršćanske liturgije

Djelatni / funkcionalni ili psihomotorički: razumjeti i tijekom slavlja primjenjivati govor znakova kršćanske liturgije

Metodički sustav: Interpretacijsko-problemski

Oblici rada: rad u grupi, samostalan rad

Aktivnosti učenika: čitanje, dogovor i zajedničko rješavanje problema,

Nastavne metode: čitanje, upućivanje u grupni rad

Nastavna sredstva: ploča, kreda, računalo,

Nastavna pomagala: listovi za grupni rad,

Korelacija: hrvatski jezik, povijest,

Konačni plan ploče:

Napomena: Plan ploče bit će dovršen samostalnim radom učenika

Pitanja za provjeru ishoda:

Koje ste znakove kršćanske liturgije do sada poznavali?

Koje ste nove znakove kršćanske liturgije danas naučili?

Objasnite značenje pojedinih znakova kršćanske liturgije.

Izvori za pripremanje nastavnika: Ružica Razum, *Pozvani na slobodu, Udžbenik za katolički vjeronauk šestoga razreda osnovne škole*, KS, Zagreb, 2014.; Ružica Razum, *Pozvani na slobodu, Radna bilježnica za katolički vjeronauk šestoga razreda osnovne škole*, KS, Zagreb, 2014.; Biblija;

Izvori za pripremanje učenika: Ružica Razum, *Pozvani na slobodu, Udžbenik za katolički vjeronauk šestoga razreda osnovne škole*, KS, Zagreb, 2014.; Ružica Razum, *Pozvani na slobodu, Radna bilježnica za katolički vjeronauk šestoga razreda osnovne škole*, KS, Zagreb, 2014.

II Globalna struktura sata

1. Pozdrav
2. Motivacija
3. Najava teme
4. Stvaranje problemske situacije
5. Rad – rješavanje problema uz specificiranje
6. Sinteza
7. Molitva
8. Aktualizacija
9. Pozdrav i završetak sata

III Tijek sata

1. Pozdrav (1 minuta)

Ulazim u razred i pozdravljam učenike „Hvaljen Isus i Marija!“. Izražavam nadu da su učenici dobro.

2. Motivacija (3 minute)

Igramo igru otkrivanja slike. Otkrivamo fotografiju *Krštenje djeteta* iz prezentacije *Ekumenizam*. Fotografija je skrivena iza polja označenih brojevima. Učenici se javljaju za igru podizanjem ruke. Dajem im riječ, i nakon što kažu broj polja, otkrivamo dio fotografije. Očekujem da će učenici brzo prepoznati i otkriti temu fotografije. Pitam učenike: „Što vidite na fotografiji, a da nam je nužno potrebno za život i za krštenje?“ Očekujem da će učenici brzo prepoznati kako nam je voda nužna za život i za krštenje.

3. Najava teme (prepoznavanje riječi u tekstu, 3 minute)

Pojašnjavam: „Točno, voda nam je potrebna svaki dan za naše tijelo, no, voda je u katoličkoj liturgiji jedan od znakova dubokog značenja!“

Kratko napominjem da smo prethodni sat naučili mnogo o kršćanskim simbolima i kraticama. Ujedno učenicima postavljam pitanje: „Što mislite, zašto Crkva koristi vodu tijekom liturgije?“ Očekujem odgovore: „...jer je voda važna za život.“; „Vodu koriste mnoge religije za obredna pranja.“... Nadalje, pozivam učenike da poslušaju kratki tekst, Iv 4, 13-14., i da u tekstu prepoznaju riječ koju Isus najčešće spominje.

Interpretativno pojašnjavam: „Jednom dok je putovao, Isus se susreo s jednom ženom Samarijankom. Iako prema ondašnjem Bon-tonu Isus nije trebao razgovarati sa Samarijankom, ožednio je i pitao je: `Daj mi piti!` Poslušajmo kratko što je Isus rekao ženi.“

Interpretativno čitam: „Iz evanđelja po Ivanu: „Odgovori joj Isus: »Tko god pije ove vode, opet će ožednjeti. A tko bude pio vode koju ću mu ja dati, ne, neće ožednjeti nikada: voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvorom vode koja struji u život vječni«“

Pojašnjavam kako je Isus upravo vodu odabrao da bude jedan duboki znak njegova Tijela i otajstava spasenja. Uz vodu, učenicima naglašavam kako katolička liturgija koristi i mnoge druge znakove. Pozivam učenike da napišu naslov u svoje bilježnice: SVETI ZNAKOVI

Plan ploče

SVETI ZNAKOVI
----

4. Stvaranje problemske situacije (3 minute)

Pojašnjavam: „Uz vodu, Crkva koristi mnoge druge znakove kako bi izrazila istine vjere i spasenja čovjeka. Sada ćemo upoznati jednog mladog vjernika, kojemu je potrebna naša pomoć kako bi razumio mnoge znakove koje tijekom liturgije susrećemo. Interpretativno čitam kratku priču:

Neznanje o znakovima Blaža Blažića

Zamisli da je Blaž tvoj bratić, nešto stariji od tebe. Odrastao je u susjednoj župi, i unatoč tradicionalnoj vjeri njegove obitelji, nekako se dogodilo da je „zaboravio“ proslaviti sakramente sv. pričesti i sv. potvrde. Sada pohađa katekumenat (pripremu odraslih za sakramente). No, postoji jedan problem: Blaž ne razumije govor znakova katoličke liturgije. Tamjan ga „guši“ i plaši; zabrinuto se pita što to svećenik ulijeva u kalež, a od pepela bi najradije pobjegao strahujući kako će mu pepeo pokvariti frizuru tijekom obreda pepeljenja. Kruh i vino ionako ne konzumira, a svijeće uvijek gasi iz straha od požara. Pomognimo svi zajedno tvome bratiću da razumije govor znakova katoličke liturgije.

5. Rad – rješavanje problema uz specificiranje (19 minuta)

Dijelim učenike u 4 grupe. Svaka grupa dobije list sa zadatkom. (Vidi prilog 3.)

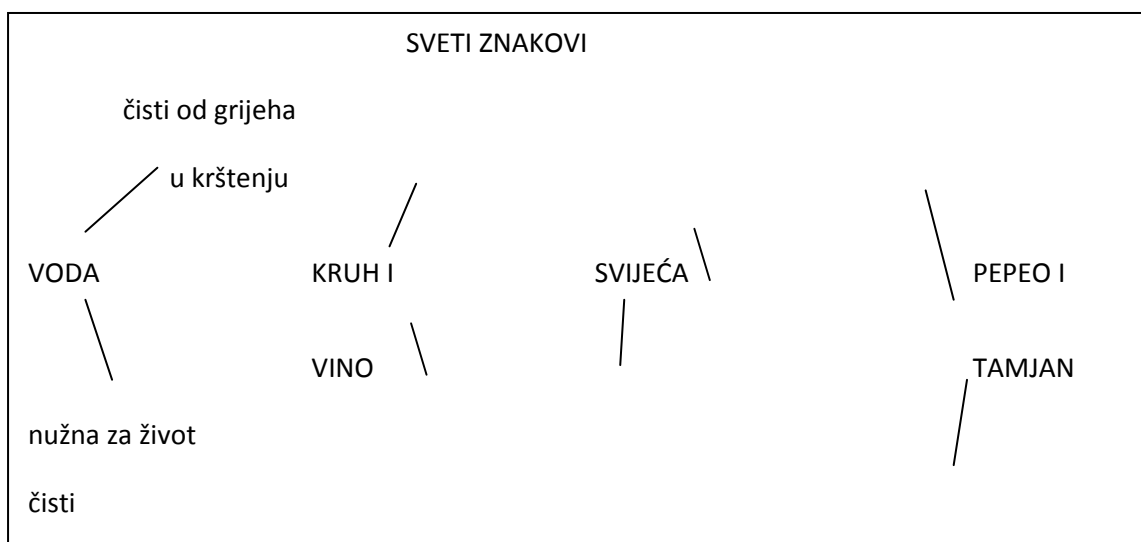
Jasno im pojašnjavam pravila grupnog rada i određujem vrijeme koje imaju za rad.

Posljednjih pet minuta rada iznosimo rezultate. Pljeskom rukama označavam kraj rada. Učenici iz klupe čitaju rezultate rada.

6. Sinteza (8 minuta)

Pozivam grupe, jednu po jednu, da na ploču iznesu rezultate rada u obliku umne mape.

Plan ploče nakon iznošenja rezultata

Napomena: Plan ploče nije konačan, bit će dovršen samostalnim radom učenika.

7. Molitva (1 minuta)

Nakon što su učenici zapisali rezultate rada sve četiri grupe, pozivam ih da ustanu na molitvu. Molim svojim riječima:

„Gospodine Bože, daj nam da uvijek razumijemo lijepi govor materijalnih znakova koje nam daruješ. Isuse, daj da u našoj vjeri ne tražimo čudesne znakove, već da razumijemo govor liturgije i najveći znak koji si nam dao: svoju muku, smrt i uskrsnuće, po kojima si nas spasio. Slava ocu...“

8. Aktualizacija (7 minuta)

Nakon molitve pozivam učenike da otvore udžbenik, str. 97., i prokomentiraju strip koji govori kako je osmijeh također jedan važan znak i simbol kršćanstva. Provodimo određenu „parlaonicu“ na temu osmijeha kršćana.

Ukoliko iscrpimo raspravu, zadajem učenicima iz radne bilježnice, str. 69. četvrti zadatak. Također ih podsjećam da kod kuće mogu ponoviti gradivo rješavajući preostale zadatke iz naslova: Kršćanski simboli i kratice.

9. Pozdrav i završetak sata

Pri kraju sata učenike lijepo pozdravljam, i želim im ugodan dan.

IV Kritički osvrt

V Prilozi

Prilog 1.

Prezentacija *Ekumenizam* (U programu Microsoft Office Power Point, preuzeta sa stranica Splitsko – makarske nadbiskupije), ili vlastita fotografija za fotogovor na temu voda.

Prilog 2.

Priča: Neznanje o znakovima Blaža Blažića (autor: Lovro Kladarić)

Zamisli da je Blaž tvoj bratić, nešto stariji od tebe. Odrastao je u susjednoj župi, i unatoč tradicionalnoj vjeri njegove obitelji, nekako se dogodilo da je „zaboravio“ proslaviti sakramente sv. pričesti i sv. potvrde. Sada pohađa katekumenat (pripremu odraslih za sakramente). No, postoji jedan problem: Blaž ne razumije govor znakova katoličke liturgije. Tamjan ga „guši“ i plaši; zabrinuto se pita što to svećenik ulijeva u kalež, a od pepela bi najradije pobjegao strahujući kako će mu pepeo pokvariti frizuru tijekom obreda pepeljenja. Kruh i vino ionako ne konzumira, a svijeće uvijek gasi iz straha od požara. Pomognimo svi zajedno tvome bratiću da razumije govor znakova katoličke liturgije.

Prilog 3. Listovi za grupni rad

Grupa: VODA

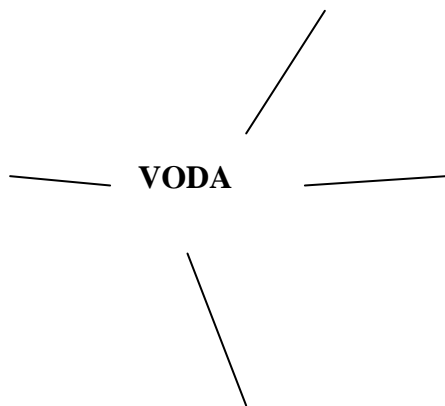
Odredite predstavnika grupe. Pažljivo pročitajte kratku priču.

Neznanje o znakovima Blaža Blažića

Zamisli da je Blaž tvoj brat, nešto stariji od tebe. Odrastao je u susjednoj župi, i unatoč tradicionalnoj vjeri njegove obitelji, nekako se dogodilo da je „zaboravio“ proslaviti sakramente sv. pričesti i sv. potvrde. Sada pohađa katekumenat (pripremu odraslih za sakramente). No, postoji jedan problem: Blaž ne razumije govor znakova katoličke liturgije. Tamjan ga „guši“ i plaši; zabrinuto se pita što to svećenik ulijeva u kalež, a od pepela bi najradije pobjegao strahujući kako će mu pepeo pokvariti frizuru tijekom obreda pepeljenja. Kruh i vino ionako ne konzumira, a svijeće uvijek gasi iz straha od požara. Pomognimo svi zajedno tvome bratu da razumije govor znakova katoličke liturgije.

Zadatci: Razgovarajte međusobno o značenju vode u ljudskom životu.

Uz pomoć udžbenika, str. 96., napravite umnu mapu o vodi kao svetom znaku liturgije. (Pomoćna pitanja: Zašto nam je voda nužna? Gdje sve primjenjujemo vodu? Čega sve voda može biti znak? Vidjeli smo fotografiju krštenja: koju sve ulogu vode prepoznajete?)

Grupa: KRUH I VINO

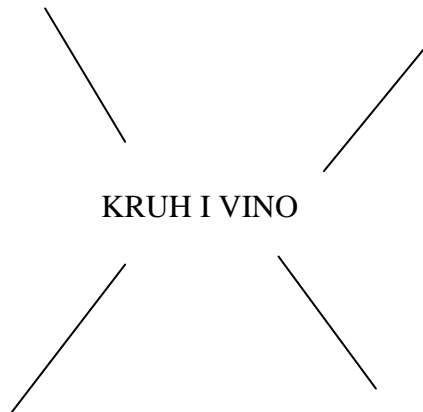
Odredite predstavnika grupe. Pažljivo pročitajte kratku priču.

Neznanje o znakovima Blaža Blažića

Zamisli da je Blaž tvoj bratić, nešto stariji od tebe. Odrastao je u susjednoj župi, i unatoč tradicionalnoj vjeri njegove obitelji, nekako se dogodilo da je „zaboravio“ proslaviti sakramente sv. pričesti i sv. potvrde. Sada pohađa katekumenat (pripremu odraslih za sakramente). No, postoji jedan problem: Blaž ne razumije govor znakova katoličke liturgije. Tamjan ga „guši“ i plaši; zabrinuto se pita što to svećenik ulijeva u kalež, a od pepela bi najradije pobjegao strahujući kako će mu pepeo pokvariti frizuru tijekom obreda pepeljenja. Kruh i vino ionako ne konzumira, a svijeće uvijek gasi iz straha od požara. Pomognimo svi zajedno tvome bratiću da razumije govor znakova katoličke liturgije.

Zadatci: Razgovarajte međusobno o značenju kruha i vina za čovjeka.

Uz pomoć udžbenika, str. 96., napravite umnu mapu o kruhu i vinu kao svetim euharistijskim znakovima liturgije. (Pomoćna pitanja: Prisjetite se Dana kruha. Što sve znate o kruhu? Zašto je kruh osnovna hrana? Zašto je vino plemenito piće? Upotreba kruha i vina kao euharistijskih prilika?)

Grupa: SVIJEĆA

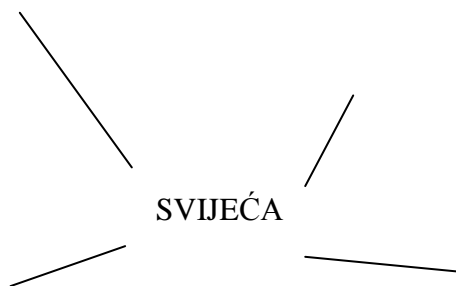
Odredite predstavnika grupe. Pažljivo pročitajte kratku priču.

Neznanje o znakovima Blaža Blažića

Zamisli da je Blaž tvoj bratić, nešto stariji od tebe. Odrastao je u susjednoj župi, i unatoč tradicionalnoj vjeri njegove obitelji, nekako se dogodilo da je „zaboravio“ proslaviti sakramente sv. pričesti i sv. potvrde. Sada pohađa katekumenat (pripremu odraslih za sakramente). No, postoji jedan problem: Blaž ne razumije govor znakova katoličke liturgije. Tamjan ga „guši“ i plaši; zabrinuto se pita što to svećenik ulijeva u kalež, a od pepela bi najradije pobjegao strahujući kako će mu pepeo pokvariti frizuru tijekom obreda pepeljenja. Kruh i vino ionako ne konzumira, a svijeće uvijek gasi iz straha od požara. Pomognimo svi zajedno tvome bratiću da razumije govor znakova katoličke liturgije.

Zadatci: Razgovarajte međusobno o simbolici svjetla i svijeće kao znaka.

Uz pomoć udžbenika, str. 97., napravite umnu mapu o svijeći kao svetom znaku liturgije. (Pomoćna pitanje: Opišite simboliku svjetla svojim riječima! U kojim sve slavljinama sakramenata koristimo svijeću? Što znate o uskrsoj svijeći?)

Grupa: PEPEO I TAMJAN

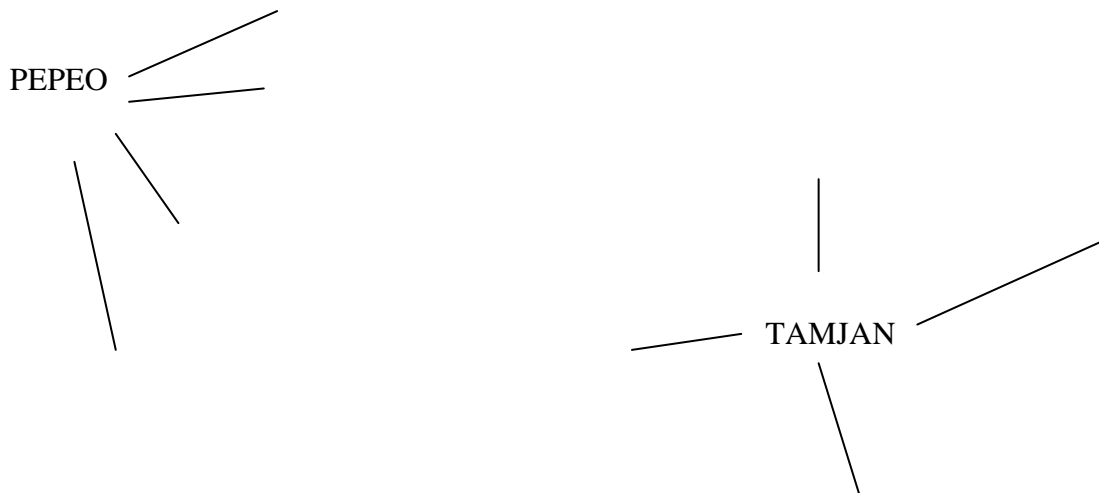
Odredite predstavnika grupe. Pažljivo pročitajte kratku priču.

Neznanje o znakovima Blaža Blažića

Zamisli da je Blaž tvoj bratić, nešto stariji od tebe. Odrastao je u susjednoj župi, i unatoč tradicionalnoj vjeri njegove obitelji, nekako se dogodilo da je „zaboravio“ proslaviti sakramente sv. pričesti i sv. potvrde. Sada pohađa katekumenat (pripremu odraslih za sakramente). No, postoji jedan problem: Blaž ne razumije govor znakova katoličke liturgije. Tamjan ga „guši“ i plaši; zabrinuto se pita što to svećenik ulijeva u kalež, a od pepela bi najradije pobjegao strahujući kako će mu pepeo pokvariti frizuru tijekom obreda pepeljenja. Kruh i vino ionako ne konzumira, a svijeće uvijek gasi iz straha od požara. Pomognimo svi zajedno tvome bratiću da razumije govor znakova katoličke liturgije.

Zadatci: Razgovarajte međusobno o simbolici pepela i tamjana kao znakova.

Uz pomoć udžbenika, str. 96-97., napravite umnu mapu o pepelu i tamjanu, kao svetim znakovima liturgije. (Pomoćna pitanja: Jeste li čuli izreku: *prah i pepeo*? Čega pepeo može biti simbol? Kada koristimo pepeo u liturgiji? Što znate o tamjanu? Na što vas podsjeća tamjanov miris?)

Pokušajte scenski prikazati obred pepeljenja na Čistu srijedu (Pepelnicu).

Prisjeti se i opiši vlastite osjećaje vjernika koji prigne glavu i pogled dolje za vrijeme pepeljenja.